

РЕШЕНИЕ

№ 317

гр. Пазарджик, 13.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК в публично заседание на тринадесети септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Илиана Г. Д. Васева

при участието на секретаря А З. Н
в присъствието на прокурора С. Г. Я.
като разглежда докладваното от Илиана Г. Д. Васева Гражданско дело №
20215200100434 по описа за 2021 година

Производството е по реда на ЗОДОВ. Предявен е иск с правно основание чл.2, ал.1, т. 3 от ЗОДОВ за обезщетения за вреди от незаконното обвинение в престъпление на ищеца Е. И. И., ЕГН *****, по отношение на когото образуваното наказателно производство е прекратено, тъй като е прието, че извършеното деяние не съставлява престъпление. Искът е предявен първоначално за 20 000 лв., но е увеличен на 50 000 лв. и в последствие – на 1 000 000 лв.

Искът е предявен против Прокуратурата на Република България и се основава на твърденията, че ищецът е бил обвинен в извършване на престъпление по чл. 144, ал.3 от НК във връзка с чл.144,ал.1 от НК,за това че в периода в условията на продължавано престъпление се е закарал с убийство на В Т. П.

В изпълнение на правомощията си по чл.250 от НПК съдията докладчик по образуваното пред РС-П НОХД, счел, че описаното в обвинителния акт не съставлява престъпление и прекратил с разпореждане наказателното производство.

Ищецът твърди, че преди образуване на НОХД 1906/2016 г. пред РС-П

по внесения от Района прокуратура – П обвинителен акт, многократно, в продължение на няколко години, били правени опити от РП-П за повдигане на обвинение за тези деяния, без да уточнява кога е започнало наказателното производство спрямо него, но е поискал прилагане на цялото дело, по повод на което съдът е допуснал приобщаване като доказателства на материалите от досъдебното производство и цялото НОХД 1906/2016 г. на РС-П.

Ищецът твърди, че „развилите се в последствие събития“ оказали трайно влияние върху неговата психика, душевно равновесие и вроденото му и развивано през целия му съзнателен живот чувство за справедливост. По негов адрес били избулвани невероятни лъжи и умишлено нагласени ситуации. На медиите били подавани неверни информации, като някои журналисти недобросъвестно ги преувеличавали и в крайна сметка за него бил насаден в обществото един образ на закоравял престъпник и хулиган, който „вади сатъри и заплашва със саморазправа едва ли не всеки срещнат“. Показвали го по телевизията многократно по телевизията със сложени белезници, като коментарите били много унижителни. Срещу него били водени множество производства, включително – за принудително настаняване за лечение в психиатрично заведение, където бил настаняван няколко пъти.

В обобщение се сочи, че всички тези действия в крайна сметка довели до много сериозни последствия за ищеца, защото приятелите и познатите на неговите родители, както и собствените му приятели, се отдръпнали от него и не желали нито да го видят, нито да го чуят. Съседите му се разбягвали панически при неговото появяване, сякаш пристигал Където и да кандидатствал за работа го отхвърляли.

Всички тези неимуществени вреди, които счита, че търпял, твърди, че са пряка и непосредствена последица от незаконните действия на ответника-Прокуратурата, която му повдигнала обвинение, за което нямало никакви доказателства.

Предявен е иск първоначално за заплащане на обезщетение в размер на 20 000 лв., като искането е изменено, съответно – размерът на иска увеличен последователно на 50 000 лв. и на 1 000 000 лв. Последното изменение на иска е направено по реда и на осн. чл.214 ГПК в открито съдебно заседание на 14.10.2021 г., като в протокола са отразени процесуалните действия,

извършени от страните и от съда.

Препис от исковата молба е връчен на ответника - Прокуратурата на Република България, от чието име е постъпил писмен отговор в законния срок. Отговорът е подписан и подаден от прокурор от Окръжна прокуратура - П, за когото няма спор, че има правомощия и да представлява ответника, освен да участва в процеса на осн. 10, ал.1 от ЗОДОВ. За това правото на отговор на исковата молба от страна на ответника следва да се счита за надлежно упражнено.

Възраженията, които се правят срещу основателността на иска в подадения отговор на исковата молба са следните:

1.Твърденията в исковата молба били общи и неподкрепени с конкретни доказателства.Това се отнасяло, както за претърпяните вреди, които се твърдели, така и – за пряката им причинна връзка с незаконното обвинение и за техния размер.

2.Прокуратурата не била разпространявала данни за разследването и не следвало да отговаря за отзвук му в обществото.

3. Претендиращият размер на обезщетението бил изключително завишен и не съответствал на твърдените от ищеца вреди, на принципа на справедливост по чл. 52 ЗЗД, нито на трайната съдебна практика за аналогични случаи, нито на обстоятелствата, свързани с хода на наказателното производство.

Съдът е приложил цялото наказателно дело № 1906/2016 г. На РС-П/прекратено/, към което се намира приложено и досъдебното производство, започнало под № 53/2012 г. по описа на Отдел „БОП“-гр.П на ГД„БОП“ на МВР и продължило като ДП № 107/213 г. по описа на Сектор „ПКП“, ОДМВР-П. Допуснати са и събрани писмени и гласни доказателства и е назначено вещо лице – лекар със специалност психиатрия във връзка с твърденията на ищеца за оказаното трайно негативно влияние на повдигнатото му обвинение върху неговата психика и душевно равновесие.

След преценка на събраните доказателства и доводите на страните съдът приема за установено следното:

От приетото и приложено като доказателство приключено с определение за прекратяване на наказателното производство НОХД №

1906/2016 г. по описа на Районен съд- П е видно, че срещу ищеца е било водено досъдебно производство, започнало на . На същата дата е бил задържан за 24 часа със заповед за полицейско задържане на осн. чл.63 от ЗМВР, извършено е претърсване в жилището му и е иззет телефонен апарат.

Привлечен е като обвиняем и е разпитан в това качество след повече от година – на . но в този период са назначавани няколко експертизи за установяване на психичното му състояние и способността му да разбира свойството и значението на извършеното и да ръководи постъпките си. Взета му е мярка за неотклонение „подписка“, която е била отменена на . През част от времето, в което е била наложена мярката „подписка“ ищецът е бил задържат под стража във връзка с друго наказателно производство, по което е бил осъден и е изтърпял наказание „лишаване от свобода“. Задържането като мярка за неотклонение е с начална дата . а след приспадане на срока му по предвидения в закона ред наложеното наказание е изтърпяно на . Тези данни са отразени в приложените по делото справки за съдимост, както в извлечението от ЕИСПП/л. 78-80 от делото/.

Наказателното производство е приключило окончателно на , когато с решение на ПОС по в.ч.н.д. № 786/2016 г. е потвърдено разпореждането на РС-П с което на осн. чл. 250,ал.1,т.2 НК е било прекратено, тъй като извършеното от ищеца не съставлява престъпление.

По време на изтърпяване на наказанието, наложено му по друго наказателно дело, но във връзка с разследването по ДП № 107/2013 г., е било постановено и извършено превеждането на Е. И. в, за времето от , където е бил подложен на „“, както и на цялостно „“. Изготвената експертиза е приложена на л.158-199 от том II от досъдебното производство.

По искане на ищеца съдът е допуснал разпит като свидетел на д-р П. Г., работил по онова време в посоченото отделение на като ординатор-психиатър. Гласните доказателства и конкретно, разпитът на този свидетел, са поискани за установяване твърденията на ищеца, уточнени и допълнени в първото съдебно заседание по повод възражението в отговора, че същите били твърде общи в самата искова молба, като в доклада по делото /най-долу на стр. 4-та от протокола от о.с.з. на / изрично се включват като обстоятелства, на които се основава иска за обезщетение: Тези обстоятелства обаче не бяха установени пред първоинстанционния съд.

Св. Г. беше разпитан в последното съдебно заседание, преди даване ход на устните състезания и потвърди, че си спомня имената на ищеца, а в архива на отделението в болницата в е проверил какви данни са отразени за престоя му в периода . Не дава показания Е. И. да е правил опит за самоубийство, докато е бил там. Спомня си, че е контактувал с него, че са му правени психиатрични интервюта, за да се изготви експертизата, по повод на която е бил преведен в отделението, докато е изтърпявал наказание „лишаване от свобода“ в затвора. При постъпването в тази болница и в началото на престоя си там се държал и не желал за отговаря на въпросите, но после започнал да контактува, като давал някакви бележки с „насоки“ към кой да се обърне лекаря, за . В последствие като цяло спазвал реда в отделението, общувал с останалите пациенти, имал подредено и лоялно поведение. Не се изолирал, не демонстрирал извънредна подтиснатост.

Свидетелят не дава показания да е извършван по време на престоя на ищеца в отделението в болницата в . Спомня си, че е бил информиран от „дежурно медицинско лице“, че пациентът около в един от дните, докато е бил там. Прегледалият го фелдшер уведомил по-късно св. Г. за случая, като точните причини за не били установени. В медицинската документация било отразено, че по данни от лица в спалното помещение, в чашата с кафе на ищеца била поставено таблетка , като не става ясно кой я е поставил – дали самия той съзнателно или друго лице, без негово знание. Този факт останал непотвърден, според показанията на св. Г., но на база на дадената информация за евентуално поставено и погълнато антипсихотично лекарство, прави разсъждения, че е възможно човек да , ако не го е приемал до сега, защото медикаментът рязко понижава кръвното налягане. За това и в медицинската практика се изписвал прием заедно с него и на т. нар. – медикамент, който да не позволява такова рязко понижаване на кръвното.

Свидетелят е категоричен, че една таблетка ако е погълната при описаните по-горе обстоятелства, не може да застраши живота на човек. По същественото е, че обективното състояние, възприето непосредствено от фелдшера, разказано пред свидетеля и възпроизведено от него пред съда, не е било животозастрашаващо. Той е бил , но е реагирал на дразнители като: светлина, звук, „вербални повиквания“. Следователно, каквато и да е била причината за и дори това състояние да е било предизвикано съзнателно от

страна на ищеца, то тези негови действия няма как да се приемат за извършен опит за и въобще – за някакво сериозно посегателство върху собственото му здраве и живот.

Т.е. , като драстична проява на психическа нестабилност и страдания, породени от чувството за несправедливо и незаконно обвинение, не се установи да е бил извършван от ищеца по време на престоя му в посочената болница. Нито се посочиха доказателства това да е сторено от него по друго време и на друго място през цялата , така както първоначално е заявено по-общо твърдението му в хода на процеса.

От показанията на св.А. А., допуснат също по искане на ищеца, се установиха до голяма степен твърденията в исковата молба, че незаконното обвинение за извършеното от ищеца на спрямо В П, при условията на продължавано престъпление, е оказало трайно влияние върху неговата психика, душевно равновесие и е накърнило чувството му за справедливост. Като се има предвид, че свидетелят познава ищеца още от . и е контактувал с него основно в качеството си на по повод различни водени срещу него производства, както преди ., така и след „нападките срещу“, във връзка с които му е било повдигнатото обвинение за закана за убийство, той категорично твърди, че е наблюдавал драстична промяна в поведението му именно след обвинението от . Преди това бил „едно нормално момче, приветливо, усмихнато, свежо“, шегувал се и бил духовит. След като започнало разследването по горепосоченото досъдебно производство и постоянно получавал призовки да се яви в БОП и пред други органи, станал много избухлив, неприветлив в общуването си, не се контролирал, проявявал агресия, постоянно говорел за проблемите си с Прокуратурата. Това било причина самият свидетел да започне да отказва срещи и разговори с него, въпреки че Е. И. не спирал да го търси настоятелно. Свидателят определя този период като „най-тежък“ за ищеца. Тогава се разделил и с приятелката си, а по-късно, през 2018 г., бил освободен от работа. Свидателят изразява предположение, че причините за тези две неща са „личностовите особености“, които той започнал да проявява при общуването с хората, описани по-горе и това, че имал нервни изблици, нагрубявал, обиждал. Макар причините за раздялата с приятелката и освобождаването от работа да са само предполагагани от свидетеля, това предложение не е произволно, а се базира на

собствения му опит и реакция. Т. е. неговото решение да прекрати контактите си с ищеца в този период заради негативната промяна в поведението му, го кара да смята, че така са реагирали и приятелката и работодателя му по същите причини.

Свидетелят посочва, че при предишно обвинение за инцидент в магазин „, също имало някакви наченки на промяна в поведението на ищеца, но ги е възприел като по-незначителни, в сравнение с огромната промяна, която описва да е станала в периода . Също така твърди, че според него тези промени вече са необратими, защото макар да се поуспокоил след приключване на делото, преживяното този път оставило изключително траен отпечатък върху личността на ищеца. В подкрепа на това си твърдение споделя впечатления от срещата им станала, седмица преди да даде показания в съда на описвайки го като: .

Давайки вяра на показанията на св. А., който познава ищеца от преди незаконното обвинение и е продължил да общува в началото, докато се е водело производството по него и след като е приключило, съдът приема, че обективно в поведението на Е. И. в периода и след това, са се проявили много негативни промени, които са довели и до сериозни проблеми в социалното му общуване във всички сфери – лични, професионални, делови /като затрудненията да общува и да ангажира адвокат например/.

Но що се отнася до причината връзка с незаконното обвинение, трайността и обратимостта/необратимостта на тези промени в психиката и социалното поведение на лицето, съдът ще следва да обсъди и оцени заключението на вещото лице доц. д-р В. В.

Заключението е изготвено след обстойно лично освидетелстване, като и на база документация, съдържаща данни за психичното състояние на ищеца от . до настоящия момент.

В заключение вещото лице е достигнало до извода, че при ищеца към настоящия момент се наблюдават „декомпенсации в състоянието“, които отговарят на диагноза за личностново разстройство в адаптацията със смесено нарушение на емоциите и поведението, чиито признаци в конкретния случай били „импулсивност и труден контрол върху реакциите“, както и „свръхнервни реакции на незначителни дразнения. Другата особеност на състоянието му била проявата на понижено настроение, понижено

самочувствие, чувство за злепоставяне в обществото.

За възникването на разстройствата от тази група било характерно „неизбежното влияние на външни фактори“. При изслушване на заключението в открито съдебно заседание вещото лице доц. д-р В. пояснява, че на фона на личностовите особености на ищеца, подробно описани в писменото заключение /като прекомерна сензитивност и мнителност, склонност към тенденциозно възприемане на околните и в частност - на институциите, преживяване на изключителна собствена правота и др./ се е проявило влиянието върху емоционалната му сфера на предприетите действията от ДАНС, Прокуратурата, полицията и др. органи, в частност – и свързаните с незаконното обвинение, за което се претендира обезщетение.

Вещото лице обсъжда поставената още през диагноза на ищеца, която е „“, като отбелязва, че то има по-кратък период на разгръщане и отминаване. Така както го е наблюдавал и описва в показанията си и св. А., макар да не разполага със специални знания в областта на . Разликата между него и състоянието, развило се в периода на незаконното обвинение и съществуващо и сега, след края на делото, е, че вече е установено едно от групата на в адаптацията със смесено нарушение на емоциите и поведението. Първо състояние траело месеци или година и отминавало, както е станало и с Е. И., а второто можело да се повлияе евентуално от но така или иначе се характеризира със своята трайност и е констатирано в момента на прегледа /6 години след края на наказателното производство по незаконното обвинение/. Отделно от това, ищецът очевидно не се подлага на , като е споделил при провеждане на интервюто от вещото лице по делото, че няма доверие и на Т. е. при него по тази причина едва ли може да се очаква да прибегне до и да постигне подобрене на състоянието си. За отказът да се лекува обаче причината се корени в , така че липсата на каквото и да било подобрене до сега не е в пряка причинно следствена връзка с действията на Прокуратурата по незаконното обвинение.

Като възприема заключението на вещото лице, което е пълно, обосновано и дава отговор на поставения въпрос, по който съдът не разполага със специални знания, настоящият състав стигна до извода за доказана причинно-следствена връзка между вредите, които в исковата молба са описани като трайно негативно влияние върху психика и душевно равновесие

на ищеца и незаконното обвинение в извършване на престъплението „, срещу В. П. Вещото лице е категорично в извода си за влиянието на действията по разследването и повдигане на обвинението като „,“. Макар последиците за да са настъпили в резултат не само от този външен фактор, но и от личностовите особености на индивида, без външното въздействие в конкретния момент и с установената продължителност, не би се стигнало до това трайно състояние от групата на горепосочените разстройства на психичното здраве. Следва да се има предвид, че действията по разследванията, засягащи личността на ищеца са започнали в началото на същата година е привлечен като обвиняем, и наказателното производство е продължило до края на , т. е. става дума за период от .

Този срок, освен че не може да се приеме за разумен за приключване на производството, предвид фактическата и правна сложност на конкретното дело, е твърде дълъг, като се има предвид какви са били реакциите на конкретното обвинено лице, чиято личност се характеризирае с прекомерна сензитивност и мнителност и с останалите психо-емоционални особености, определени от вещото лице като недостатъчно високо ниво на балансираност на емоционалната интелигентност.

За част от твърденията в исковата молба ищецът не посочи доказателства. Не се събраха такива за променено отношение и отдръпване на неговите роднини и приятели като цяло /освен за прекратяване на връзката с тогавашната му приятелка/, нито за това, че съседите му се разбягвали , като го видели.

Колкото до твърденията за отразяване на случая в медиите и как това се е отразило на образа на ищеца в обществото, в показанията си св. А. споменава, че след обвинението от започнали да се появяват отново някои от репортажите от задържането му по предишно обвинение /за случая в „,“/ и имало коментари, засягащи сериозно достойнството и личността на ищеца. Без съмнение тези действия на медиите са му навредили, но няма пряка причинна връзка между тези вреди и действията на Прокуратурата. Държавата не отговоря за вредите от начина, по който една или друга медия е решила да отрази информацията предоставената обективна информация за водени досъдебни производства и за преувеличеното или некоректно представяне на случая, нито за образа на ищеца, който медиите са се опитали

да внушат с тези репортажи.

Съгласно нормата на чл. 4 от ЗОДОВ, държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Обезщетение се дължи за действително претърпени от ищеца вреди, при наличието на пряка причинна връзка между тях и незаконното обвинение за престъпления от общ характер, като размерът се определя по справедливост, съгласно чл. 52 от ЗЗД. Няма съмнение, че всяко едно незаконно обвинение носи на обвиненото лице негативни преживявания - страх от наказанието, притеснения как ще приключи процеса и чувство за несправедливост, в случай, че е убеден, че е обвинен без никакво доказателство, както е считал през цялото време ищеца по делото. Но освен тези обичайни вреди, за които дори не е необходимо да се сочат и събират нарочни доказателства във всеки конкретен случай, ищецът доказва, че е преживял страдания, които са по-големи, по-интензивни и е понесъл конкретни вреди върху своето психично състояние, което е трайно засегнато по-описания по-горе начин. а е състояние, за което в конкретния случай се доказва как обективно е повлияло на начина на общуване между ищеца и другите хора, както в работата му, така и с неговата приятелка и с адвоката, на който е имал доверие и постоянно е търсил за помощ и съвети /св.А./. Освобождаването от работа, както и прекъсване на връзката с приятелката и отдръпването на адвокат А., без съмнение, допълнително са угнетили ищеца, допринесли за пониженото настроение, самочувствие и пр., които изброява вещото лице като особености в състоянието му към настоящия момент дори.

Периода от образуване на досъдебното производство до прекратяване на делото, поради това че деянието не съставлява престъпление, е доста продължителен // и следва да се вземе в предвид при определяне размера на обезщетението.

Ответникът представи доказателства за две други осъждания на ищеца, включително за същото деяние, в което е бил незаконно обвинен които биха имали значение за определяне размера на обезщетението, ако изобщо се беше доказало как незаконното обвинение е било възприето от роднините и приятелите и променило ли е то конкретно отношението им към ищеца.

Както вече бе посочено, конкретни доказателства в тази посока не се събраха, така че няма как да се търси някакво разграничение в отношението спрямо него с оглед на другите обвинения, респективно - осъждания и спрямо незаконното обвинение. Установените вреди остават единствено върху психиката на обвиненото лице, поведенческите му промени и начина, по който те са рефлектирали върху социалния му живот. Тези вреди са твърде съществени за пострадалия от незаконното обвинение, но размерът на претендираното обезщетение от 1 000 000 лв. не може да се приеме за справедлив за тяхното репарирание.

Колкото до факта, че докато се е водило производството за незаконното обвинение, ищецът е бил обвинен и дори - осъден и за други две престъпления с влязла в сила присъда от , следва да се има предвид, че от една страна се установи трайната му нагласа на недоверие в институциите, мнителност и пр., но пък свидетелят А. в показанията си дава превес именно на действията по разследването за срещу В П, като основен провокиращ фактор за драстичното влошаване на психичното състояние на ищеца. Имено за него все е говорил със свидетеля и във връзка с него е проявявал и се е чувствал . Заливал го постоянно с емоциите и планове си, по повод на този случай, както казва свидетеля в показанията си. За другото дело /за деяния от ./ той не бил давал съвети на ищеца, не поддържали контакти тогава и не установи то да е допринесло по един или друг начин за влошаване на състояние на Е. И..

На осн. чл.52 ЗЗД съдът определя като справедлив размер на обезщетението за неимуществени вреди по чл.2, ал.1, т. 3 от ЗОДОВ сумата от 15 000 лв., като за разликата до 1 000 000 лв. искът следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

При определяне на обезщетението се взе предвид, че на ищеца е била взета най-леката мярка за неотклонение „подписка“, като дори през част от периода, тази мярка не е имала никакъв ефект върху него, защото е бил задържан в ареста по друго дело, а в последствие е изтърпявал ефективно наказание лишаване от свобода.

Обезщетението в определения размер следва да се присъди заедно със законната лихва от момента, в който незаконността на обвинението е установена по установения ред с влязъл в сила акт. Това е датата на

постановяване на окончателния акт на въззивния съд, с който е потвърдено разпореждането на първоинстанционния наказателен съд за прекратяване на производството – .

Разноските по делото следва да бъдат понесени от ответника, който да възстанови на ищеца платената ДТ в размер на 10 лв. и заплати по сметка на съда платените от неговия бюджет разноски за вещо лице в размер на общо 651,37 лв.

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, представлявана от Главния прокурор, **ДА ЗАПЛАТИ** обезщетение за неимуществени вреди на осн. чл. 2 , ал.1, т.3 от ЗОДОВ в размер на **15 000 лв.** /петнадесет хиляди лева/ на ищеца Е. И. И., ЕГН *****, за незаконно обвинение в престъпление по чл. 144, ал.3 от НК във връзка с чл.144, ал.1 от НК, за това че в периода от в условията на продължавано престъпление В Т. П, като наказателно производство е прекратено с разпореждане по НОХД № 1906/2016 г. по описа на П районен съд, тъй като е прието, че извършеното деяние не съставлява престъпление, заедно със законната лихва върху размера на присъденото обезщетение, считано от до окончателното му плащане.

ОТХВЪРЛЯ иска по чл.2, ал.1, т. 3 от ЗОДОВ против Прокуратурата на Република България за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от незаконното обвинение за разликата от 15 000 лв. до 1 000 000 лв., ведно със законната лихва върху тази разлика.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, представлявана от Главния прокурор, **ДА ЗАПЛАТИ** на ищеца Е. И. И., ЕГН ***** разноските за ДТ в размер на 10 лв. и по сметка на Пазарджишкия окръжен съд - 651,37 лв. /разноски за вещо лице/.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Пловдивския апелативен съд в 2-седмичен срок от връчване на препис от същото на

страните.

Съдия при Окръжен съд – Пазарджик: _____